

KASTEEL DE HAAR

Moderne tijd

In Haarzuilens staat een heel bijzonder, sprookjesachtig kasteel. Het kasteel staat op de plek waar aan het eind van de middeleeuwen een burcht (= kasteel met zware muren) stond. Het middeleeuwse huis De Haar werd in de loop van de veertiende eeuw gesticht. Het lag op een hooggelegen stroomrug langs een dode arm van de rivier de Rijn, dit noem je een "hare".

Tijdens de twisten tussen de bisschop en de stad Utrecht in 1482 werd het huis De Haar waarschijnlijk verwoest. Het werd belegerd en beschoten met kanonnen. Nadat het kasteel was ingenomen, werd het in brand gestoken en vernield.

Het kasteel werd herbouwd op de oude ruïnes, maar raakte in de loop van de achttiende en negentiende eeuw geheel vervallen. Eind 1890 besloot de toen nog jonge eigenaar: Baron Etienne van Zuylen van Nijvel, het huis van zijn voorouders in grootse stijl te laten restaureren. De baron liet zelfs het complete dorp Haarzuilens verplaatsen om zijn droomkasteel te bouwen. In 1892 vonden de eerste werkzaamheden aan het kasteel plaats. De bestaande 15e eeuwse muurresten werden gebruikt voor de opbouw van het "nieuwe" kasteel. Omstreeks 1912 was de restauratie grotendeels voltooid in middeleeuwse stijl. De architect P.J.H. Cuypers heeft de opdracht gekregen om het "nieuwe" kasteel te ontwerpen en te laten herbouwen. Hij heeft allerlei details aan laten brengen die passen bij het middeleeuwse leven. In de middeleeuwen werden vaak allerlei onderdelen uit de dieren- en plantenwereld gebruikt als versieringen. Door het hele kasteel zie je dan ook fabeldieren, draken, duiveltjes en planten. Uit de muur van het kasteel komen bijvoorbeeld waterspuwers: gevleugeld dieren, die het water afvoeren.

Architect Cuypers maakte van kasteel De Haar een

neogotisch middeleeuws paleis, Neogotiek is een opvolger in de 19e eeuw van de gotische bouwstijl. Een van de kenmerken van de gotische bouwstijl is de spitsboog. Cuypers ontwerpt het huis, de tuin, het interieur, de meubels, het serviesgoed tot zelfs de kleding van het personeel in deze stijl. Zo krijgt het kasteel zijn middeleeuwse karakter en dat was wat Baron Etienne van Zuylen van Nijvelt graag wilde.

Kasteel De Haar heeft veel middeleeuwse elementen, maar heeft wel een lift, waarvan de energie door eigen krachtbronnen wordt opgewekt. Ook heeft het kasteel warm water, centrale verwarming en moderne keukenfornuizen en dat hoort eigenlijk niet in een echt middeleeuws kasteel. Voor de baron was dit wel zo prettig, zo kon hij wel prettig wonen en leven in het kasteel.

In 1998 luidt Baron Thierry van Zuylen van Nijvelt de noodklok. Kasteel de Haar is opnieuw aan restauratie toe. Het kasteel is voor een deel op klei en voor een deel op zand gebouwd. De buitenmuren verzakken daardoor sneller dan de binnenmuren. Het park droogt uit door een te laag waterpeil. Dit water is juist nodig om de fundamenteën van het kasteel niet verder te laten verzakken. Het kasteel vraagt dus nog steeds veel onderhoud en dat kost veel geld. Voor een deel wordt dit nu betaald door geld van de overheid, Natuurmonumenten. Er is een stichting Kasteel De Haar opgericht. Het kasteel met tuinen en park werd eigendom van deze stichting. Het kasteel is volledig gemeubileerd. Er zijn ongeveer 200 kamers in het kasteel. Kasteel De Haar is het grootste kasteel van Nederland.

Het kasteel is te bezoeken en is zeker een bezoekje waard. Elk jaar komen vele toeristen om een tour door het kasteel te maken. Er zijn regelmatig thematentoonstellingen, maar ook worden er een aantal keer per jaar evenementen op het buitenterrein van het kasteel georganiseerd.